

- ! Artykuł jest dostępny na zasadzie dozwolonego użytku osobistego. Dalsze rozpowszechnianie (w tym druk i umieszczanie w sieci) jest zabronione i stanowi poważne naruszenie przepisów prawa autorskiego oraz grozi sankcjami prawnymi.

ZAŁĄCZNIK 1. BEZPIECZNE SPRAWOWANIE OPIEKI NAD PACJENTEM Z PODEJRZENIEM/ROZPOZNANIEM COVID-19

PAWEŁ WITT^{1, 2} | DOROTA OZGA^{1, 3} | ANNA ZDUNI^{1, 4} | MAŁGORZATA JADCZAK^{1, 5}

- 1 Grupa Robocza ds. Praktyki Polskiego Towarzystwa Anestezjologów i Intensywnej Opieki
- 2 Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii Dziecięcej Samodzielnego Publicznego Dziecięcego Szpitala Klinicznego w Warszawie
- 3 Zakład Ratownictwa Medycznego Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego
- 4 Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego im. prof. W. Orłowskiego, Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego w Warszawie
- 5 Oddział Kliniczny Neurochirurgii z Pododdziałem Traumatologii Narządu Ruchu Samodzielnego Publicznego Dziecięcego Szpitala Klinicznego w Warszawie

DOI: dx.doi.org/10.15374/PwAilO2020003

1. Stosuj praktyki bezpiecznej pracy, aby chronić siebie i ograniczyć rozprzestrzenianie się infekcji.
2. Zwiąż włosy.
3. Usuń biżuterię.
4. Regularnie przeprowadzaj higienę rąk.
5. Trzymaj ręce z daleka od twarzy i noszonych środków ochrony osobistej.
6. Zawsze myj i dezynfekuj ręce po zdjęciu rękawiczek oraz przed ich założeniem.
7. Po umyciu i dezynfekcji rąk zakładaj rękawiczki ochronne w taki sposób, aby nie dotykać powierzchni znajdujących się w pobliżu pacjenta (również śluza, pokój izolacji).
8. Zmieniaj rękawice zawsze gdy są rozdarte lub zanieczyszczone.
9. Ograniczaj dotykanie powierzchni w otoczeniu pacjenta. Jeżeli w rękawiczkach musisz dotknąć klamki – zdezynfekuj rękawiczki (w obecnej sytuacji jest to dopuszczalne).
10. Używaj maski z filtrem HEPA typu FFP3 lub węglowym.
11. Jeśli nie posiadasz kombinezonu, obowiązkowo załóż fartuch chirurgiczny (wzmocniony).
12. Pod kombinezon/fartuch bezwzględnie załóż jednorazowe ubranie chirurgiczne.
13. Sprawdź, czy dostępne są kombinezony/fartuchy ochronne w odpowiednim rozmiarze.
14. Upewnij się, czy w przypadku koniecznej pomocy w służbie pokoju izolacyjnego znajduje się druga osoba (osoba nadzorująca).
15. W służbie/pokoju izolacji może znajdować się telefon stacjonarny zabezpieczony w taki sposób, aby bezpośrednio nie dotykał ubrania osoby pełniącej opiekę nad pacjentem (może to być folia itp.) – telefon jest niezbędny w przypadku konieczności powiadomienia lekarza, zamówienia preparatów krwi i innych. Wymiana folii zabezpieczającej jest niezbędna przynajmniej raz na 12 godzin. Folia nie jest konieczna, jeżeli pamięta się o dezynfekcji telefonu (tak jak pozostałych powierzchni).
16. Osobie pracującej bezpośrednio przy pacjencie powinien towarzyszyć tzw. obserwator, który jest poza strefą buforową, ma kontakt wzrokowy z osobą przy pacjencie i organizuje transport badań lub odpadów medycznych, dostarczenie braków, a także kontroluje samopoczucie. Dodatkowo ocenia on zabezpieczenie służb pomocniczych, które powinny być wyposażone w odpowiednie środki ochrony osobistej oraz organizuje ścieżkę transportu. Obserwator musi być zabezpieczony w: maskę, fartuch ochronny, gogle lub przyłbicę i rękawiczki.
17. Po rozebraniu się z kombinezonu bezwzględnie wykonaj toaletę twarzy i jamy ustnej oraz weź prysznic.
18. W przypadku zgonu pacjenta toaletę własnego ciała wykonaj trzykrotnie.
19. Toaletę ciała przeprowadź z wykorzystaniem dostępnych środków do mycia ciała i włosów (bieliznę osobistą należy zmienić).
20. Podczas toalety twarzy używaj jednorazowych gazików.

! Artykuł jest dostępny na zasadzie dozwolonego użytku osobistego. Dalsze rozpowszechnianie (w tym druk i umieszczanie w sieci) jest zabronione i stanowi poważne naruszenie przepisów prawa autorskiego oraz grozi sankcjami prawnymi.

21. Podczas mycia włosów odchylaj głowę do tyłu tak, aby płyn nie spływał na twarz.
22. Twarz myj, wykonując ruchy na zewnątrz (od oczu, nosa i ust na zewnątrz).
23. Sprawdź, jak długo można pracować w dostępnym kombinezonie – od tego zależy jak często należy dokonać zmiany personelu w opiece nad pacjentem.

Osobie sprawującej bezpośrednią opiekę nad pacjentem należy zapewnić należyte nawodnienie przed wejściem do sali izolowanego chorego.

PIŚMIENNICTWO

1. COVID-19: infection prevention and control (IPC). GOV.UK (online); <https://www.gov.uk/government/publications/wuhan-novel-coronavirus-infection-prevention-and-control>